

hibitie van twee notitiën, ééne van de papieren die, betrekkelijk tot den boedel van wijlen den ordinaris raad Johannes Mattheus Cluijsenaar, reeds overgesonden waren en eene andere van die er nog gerequireert worden. Hoe zij ter zake van de excessive kosten geen reden vonden om de laatste van de voormelde momboir-kamer over te senden, dewijl Hunne Edele van de finale afdoening van 't proces, door weesmeesteren tegen den heer directeur Hooreman nomine uxoris gevoerd, reeds verwittigt waren. En deswegens hunne goedkeuring betuygt hadden, bij eenen brief op den 9^e oktober 1758 aan de Weeskamer alhier geschreven, dat Hunne Edele bij eene volgende missive van den 19^e oktober 1759 de noodzakelijkheid van de gerequireerde stukken wel gesustineert hadden om indertijd buyten verantwoording te blijven. Dog sonder reden, nadien de voogdij over de kinderen van wijlen den heer Cluijsenaar en de administratie hunner middelen alleen aan de Weeskamer van Batavia sonder eenige restrictie opgedragen sijnde, dese dan ook alleen daarvoor aansprekelijk soude zijn. Zij besloten hun addres met een verzoek dat wij, ter vermijdinge van verdere kosten die al vrij hoog gelopen waren, sodanig wilde dispooneeren, als ten meesten nutte van de pupillen en tot zekerheid Hunner Eerwaardens geoordeelt soude worden te behooren.

Fol. 111r-v.

[fol. 112] De notitie wordt als bijlage meegestuurd. Weesmeesters kunnen volstaan met wat ze gedaan hebben. Noch heeft de Weeskamer te Utrecht het recht om van de Weeskamer te Batavia verantwoording te eisen, noch hoeft deze die te geven. Als iedere weeskamer in Europa rekenschap van die in Batavia zou kunnen vragen, dan zou er nimmer een eind aan haar administratie komen en zou ze steeds klaar moeten staan om verantwoording af te leggen. Er is hier uitvoerig bij stilgestaan om weesmeesters te ontlasten. In de vergadering van 1 oktober vroegen de hoofdparticipanten van de Opium Sociëteit hun verzoek om verlenging van het exclusieve octrooi, dat per eind augustus 1765 afloopt, met twintig jaar te ondersteunen. Uit hun extract-resolutie, die als bijlage meegaat, blijkt hoe de afzet vermindert door het gestaag afnemen van het verbruik en door de smokkelhandel. [fol. 113] Er wordt schade geleden door grote voorraden, door verkopen op krediet en door jaarlijkse bankroeten, terwijl er verplicht per jaar 1200 kisten moeten worden afgenomen. Wegens de voordelen die de Opium Sociëteit de Compagnie geeft, ondersteunt de Hoge Regering het verzoek krachtig. Ook het verzoek om de verplichte afname tot 1000 kisten te mogen beperken tegen de oude prijs van rsd 450 verdient het zeker te worden ingewilligd. Bij de huidige situatie in Bengalen zou er niet eens zoveel kunnen worden ingekocht en de Opium Sociëteit verplicht zich bij groei van de afzet weer 1200 kisten af te nemen tegen een meerprijs van 100 rsd voor iedere kist boven de 1000. Bij de zeedienst is er, naast het gebrek aan schepen en matrozen, ook een tekort aan goede scheepstimmerlieden. Eind september waren er op Onrust niet meer dan 124 en 80 op de [fol. 114] equipagewerf, van wie maar de helft bekwaam. Bij besluit van 28 juli kregen de commandeur en opperequipagemeester toestemming om 30 inlandse kalfaters tegen 15 stuivers per dag in te huren. Hopelijk worden er spoedig veel bekwaamere Europese timmerlieden gestuurd, zodat deze dure huurlingen weer kunnen worden afgedankt en in deze zuinigheid kan worden betracht. Om die reden is het jacht de Nederlandsche Maagd, waaraan sinds 1747 f 76.849 werd besteed en dat per jaar wel f 4000,- kost, bij besluit van 29 mei verkocht voor f 24.000,-. Wat de militie aangaat zijn op voorstel van de gouverneur-generaal bij besluit van 28 juli de kosten van het korps dragonders, dat als lijfwacht dient, met f 30.000,- verminderd. Bovendien was reeds bij besluit van 30 juni het hospitaal bij het warme bad wegens gering nut en vele problemen gesloten, wat een besparing van 12 à 13 duizend gulden per jaar betekent.)

Maar hiertegen hebben wij, om het swakke Bataviasche guarnisoen in de sware togten en wagen eenigsints tegemoet te komen, den 26e may besloten 150 inlandsche christenen uyt de burgerij, tegen de gewone bezolding van 9 guldens ter maand in dienst te neemen, die maandelijks door anderen vervangen worden. En dus met minder tegenzin dienen, dan het corps mardijkers, 'tgeene zeedert ook afgedankt is, en de ongelden